

NEWS

nr 4 - december 1999 - 16 arg

letter

Innehåll

- 3 Näbbdjuret
- 4 Mackenzie Country - Nya Zeelands okända pärla
- 5 Drömfolket
- 6 Magisk monolit
- 7 Aboriginer - folket som ber oss att lyssna
- 8 Snowy fyller 50
- 9 Nyheter från Australien & Nya Zeeland
- 10 Brev från Nya Zeeland
- 11 Boomerang
- 12 Brev från Sydney
- 13 A Year in Scandinavia
- 14 En dröm förverkligas
- 15 Nya Zeeland ringer in Millenniumet
- 16 Upplev alla smultronställen på din vandringstur
- 18 Bra reseerbjudanden
- 19 Australiens östkust - värd ett besök
- 20 Down Under News

Sista NEWS för det här årtusendet!

Nya Zeeland blir första landet som officiellt går in i det nya millenniet vilket de naturligtvis vill att hela världen ska få veta! Läs mer om det på sidan 15! Australien kommer också att få ökad publicitet nästa år, inte minst tack vare de Olympiska Spelen i Sydney. Har ni fått några biljetter förresten?

I detta stora land har man också haft val om huruvida man ska ha monarki eller republik. I skrivande stund pågår fortfarande rösträkningen i Western Australia men resultatet är nu nationellt känt: Australiska folket säger nej till republik, där presidenten väljs av 2/3 majoritet i Parlamentet, och ja till fortsatt monarki med drottning Elizabeth som statsöverhuvud. Ni som vill veta mer kan gå in på följande hemsida:

<http://referendum.aec.gov.au>

Till sist vill jag önska er alla en God Jul och Ett Riktigt Gott Nytt År varhelst ni befinner er på jorden!

Tina Jacobson

NEWS

letter

Newsredaktionerna:

Roslagsgatan 35-37
113 54 Stockholm
Tel: 08-442 98 95
Fax: 08-673 5708
se@ausnz.org

Nørregade 51
DK - 7500 Holstebro
Tel: 97 42 50 11
Fax: 97 42 32 88
dk@ausnz.org

Adressändringar, artiklar och andra inlägg till NEWSletter ska insändas till ovanstående adresser.

Redaktion

Else Knudsen (ansvarig)

Vänskapsföreningens adresser:

Föreningssekretariat, visumkontor och försäljningskontor
Roslagsgatan 35-37
113 54 Stockholm

Tel: 08-442 98 85 (Bokning av resor)
Tel: 08-442 98 95 (Föreningen)
Tel: 08-442 98 98 (Visumkontor teltid 9-12)

Fax: 08-673 5708
se@ausnz.org

Försäljnings- och visumkontor
Kastellgatan 17/Box 7124
402 33 Göteborg

Tel: 031 774 00 75

Vänskapsföreningens styrelse:

Ordförande: Preben Østergaard,
Østrupvej 61, Albæk,
8900 Randers, Danmark

Vice ordförande & kassör:

Sv. Aa. Nielsen, Lyngvænget 83,
7870 Glyngøre, Danmark,
Tel: 97731231 Fax: 97732980

Sekreterare: N.J. Benn,
Nørregade 56, 1, 7500 Holstebro,
Danmark, Tel: 97410220

Styrelseledamot: Frans Erve
Stockflethsvej 7, st tv
2000 Frd.bera C. Danmark

Styrelseledamot: Leif Johansson,
Vildrosvägen 22, 574 50 Vetlanda 2,
Sverige, Tel/Fax: 0383-30755

Styrelseledamot: Gunnar Hedborg
Ringelvägen 10, 93331 Arvidsjaur,
Sverige, tel: 0960-13264

NEWSletter:

De i artiklarna framförda synpunkterna är författarnas egna och delas inte nödvändigtvis av Vänskapsföreningen. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och förkorta artiklar och insända bidrag. Kopiering med tydlig källangivelse är tillåten.

NEWSletter utges i två utgåvor och skickas fyra gånger om året till medlemmar i Sverige, Norge, Danmark och Australien.

Näbbdjuret

På de första exemplaren på näbbdjur sändes till England från Australien, trodde folk att man drev med dem. Ett djur, som har näbb som en ank, en svans som en bäver, giftiga taggar på bakbenen, och som lägger ägg och ammar sina ungar!

Näbbdjuret, som på engelska heter Platypus ("plattfotad"), tillhör liksom myrpyggsvinet (Echidna) kloakdjuren, som är urgamla däggdjur. Det har en gemensam öppning för utföring, urin och fortplantning liksom kräldjur och fåglar. Det är det enda kända giftiga däggdjuret.

Näbbdjur finns längs med Australiens östkust i vattendrag och sjöar, där de gräver ut hålor i strandbanken med sina kraftiga framben. De är utbredda från det nordligaste Queensland till det sydligaste Tasmanien. De är nästan sällsynta norrut, vilket beror på att de där utgör byte

för krokodiler och att över-
svämningar ofta förekommer i området. Näbbdjuret är täckt med isolerande päls, det är ca hälften så stort som en katt, och hannen väger knappt två kilo – honan knappt hälften.

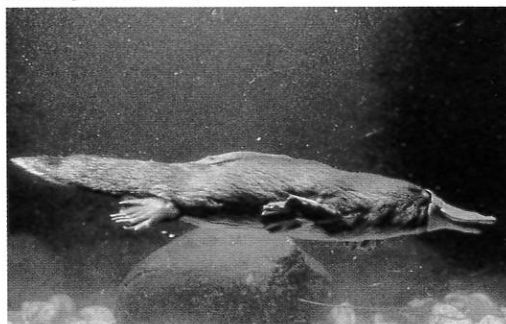
"Näbben" är mjuk, platt och gummiaktig och otroligt känslig. Nästan längst ute på spetsen sitter näsborrarna, så näbbdjuret kan ligga precis under vattenytan med endast "nosen" ovanför som en krokodil. När det dyker, så stänger det både ögon och öron, men det kan orientera sig och fånga föda med näbben. Dels är det mycket känsligt för beröring, dels kan det uppfånga elektriska impulser från byten och strömmar - en egenskap som endast näbbdjuret och några få fiskar (bl a hajar) besitter. Det har inga tänder, men "mal" sönder sitt byte, som består av ormar, insekter, räkor och sniglar, med några hårda "dynor" i näbben.

Näbbdjuret simmar genom att paddla med frambenen, det har simhud mellan tårna. Den platta svansen används som roder tillsammans med bakbenen. Svansen används också som fettlager, som näbbdjuret kan nyttja, när det är ont om föda.

Näbbdjuret är ett nattdjur, men det kan ses i gryningen och solnedgången. Normalt håller sig könen åtskilda. De är mycket skygga, men under parningstiden kan hannarna bli aggressiva och bruka sina giftiga taggar. Honan lägger 1-3 ägg med mjuka skal, och efter kläckningen ammas ungarna i 3-4 månader. Det är endast på mycket få ställen i Australien, som man kan se näbbdjuret i fångenskap.

Steffen Krogh

Näbbdjuret. Foto: ATC

Reskamrater

Strax efter nyår bär det av till Australien, först ut är Melbourne. Är det någon där ute som sitter med två bra biljetter till Australian Open som de vill bli av med?

Trevligt billigt boende är alltid välkommet. Finns det någon familj eller liknande som vill hyra ut till två lärarinnor i Melbourne-trakten för om den 13 jan och ett par v framåt?

Vi är också intresserade av att komma i kontakt med den som jobbat inom skolväsendet i Australien. Slå oss en pling och berätta om dina erfarenheter.

Katarina och Annika
Tel 08 - 673 75 12
K_hofling@yahoo.se

Näbbdjurstvillingar födda i fångenskap

För första gången på 55 år har det hänt! Och inte bara en unge utan tvillingar! Mycket efterlängttade föddes ungarna på Melbourne Zoo i slutet av juni.

Senaste näbbdjursfödseln i fångenskap var under andra världskriget, vilket skapade stora rubriker i London. TV-kändisen Sir David Attenborough var en av de förste att gratulera till den glada händelsen.

Källa: Australian Tourist Commission.

Ni vet väl att medlemmar annonserar

Mackenzie Country - Nya Zeelands okända pärla

Första gången man kör genom Burkes Pass och ser dalen framför sig tror man knappt sina ögon: Bergväggarna är täckta av tuvstarr, lupiner blommor överallt, och i horisonten ser man ett oändligt antal snöklädda bergstoppar. Mitt i dalen finns en 30 km lång sjö, vars vatten kommer ifrån glaciärerna i närheten. Under årtusendens lopp har den runnit ner längs bergsidorna och malt ner den grövsta sten till finaste sand. När solens strålar når botten i sjöns vatten, bryts ljuset på ett sätt, så att sjön får en ofattbar vacker turkos färg. Omedelbart tror man att det handlar om en optisk illusion, men nej - det är bara så att man kommit till Lake Tekapo i Mackenzie Country.

Området som upptäcktes av en fårtjuv

Det 7 040 km² stora området ligger tre timmars bilresa från Christchurch upp mot de nyzeeländska alperna. De första människorna i området var maorier. Här etablerade de läger under sommaren, medan de fiskade ål eller var ute på fågeljakt. Även om maorierna beskrev de gräsklädda slätterna mitt på Sydön för de första vita

nybyggarna, föll området i "glömska" till år 1855, då skotten James Mackenzie stal nästan 1000 får. För att inte väcka misstänksamhet med den stora flocken, drog han sig inåt landet och upptäckte där ett högländ som idag bär hans namn. Till Mackenzie's stora olycka blev han fängslad och dömd till fem års straffarbete.

Det maoriska namnet, Tekapo, kommer av *taka*, som betyder sovmatta och *po*, som betyder natt. Den lilla staden vid sjöns strand, är också idealisk när man vill skaffa sig upplevelser i området.

Kristallklara nätter

Området erbjuder flera bra kortare vandringsturer. Den mest spännande går till toppen av Mt John - En liten kulle som reser sig 300 m över sjön. Turen tar ca tre timmar, men inte alltför sällan får man avsätta mer tid. Utsikten från toppen är nämligen så hänförande att det är svårt att slita sig ifrån den. På Mt John har Canterbury University valt att placera ett observatorium. Tekapo är nämligen en av de platser i landet som har mest molnfria dagar och nätter

och luften är ren och klar. Man befinner sig så långt bort från civilisationen att det inte finns några elektriska ljus som förvränger synintrycket. Även utan kikare upplever man att universums mest avlägsna galaxer är inom räckhåll.

Världens vackraste altartavla

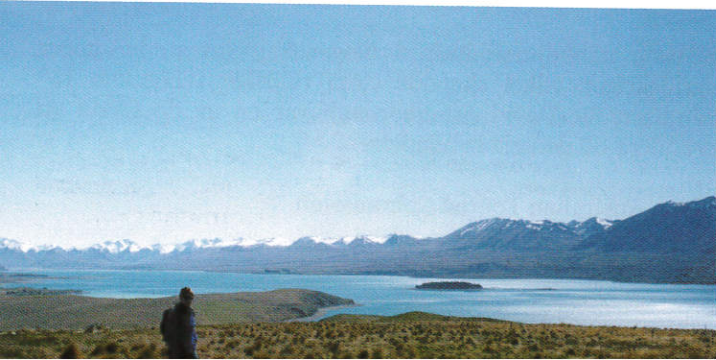
Nere vid sjön finns en liten kyrka - Church of the Good Shepherd - som nästan flyter samman med vattnet och berget. Den är byggd av grovt tillyxade stenar, och i det lilla kyrkorummet finns knappt plats till de två bänkraderna. Omedelbart låter det inte så imponerande, men på en punkt överglänser den samtliga kyrkor och katedraler i Europa. I stället för en altartavla har den ett fönster ut mot bergen, sjön och himlen. Kyrkan står öppen för alla trossamfund, vilket är lyckosamt, då det på senare tid kommit många par från Europa, Asien och Amerika som återvänt till Nya Zeeland av en enda anledning: Att bli gift i Church of the Good Shepherd.

Första stoppet längs vägen

Vad gäller sportfiske, tillhör området förmodligen ett av de bästa på Nya Zeeland. För den fågelintresserade är området ett måste då man har möjlighet att skåda en av de ovanligaste vadarfåglarna i världen: Black Stilt.

Flyger man från Europa till Christchurch, är Lake Tekapo ett naturligt första stopp på vägen under rundturen på Nya Zeeland. Det finns flera dagliga bussavgångar till sjön. Turistinformationen i Christchurch kan tillhandahålla avgångstider. Det finns många alternativa övernattningsmöjligheter i staden; från lyxhotell till campingplats. Personligen föredrar jag Tailor-made-Tekapo Backpackers. Det har lugn och en atmosfär som passar den storslagna naturen och här har man möjlighet att hyra mountainbikes, så att man kan bege sig ut på längre turer längs sjön. Ägaren arrangerar också turer upp längs dalarna med fyrhjulsdrivna fordon.

Lars Nielsen

Drömfolket

Mer än fem tusen år, långt innan kapten Cook som den förste europeern landsteg på Australiens jord år 1788, hade funnits där, aboriginerna, Australiens urbefolkning.

Det råder delade meningar om varifrån aboriginerna härstammar. En del antropologer anser, att de kommer från Sydostasien och kom seglande till landet för över 40 000 år sedan. Aboriginerna själva, däremot, påstår att deras förfäder var övernaturliga väsen, som låg och slumrade under jordytan. En dag bröt de sig igenom jorden och skapade vind, regn och allt levande, som plantor, djur och människor. När de hade skapat Australien, lade de sig att vila i naturen, bland floder och hålor. Här ligger de fortfarande och skapar liv, såvida de inte störs.

Enligt denna skapelse av Australien ligger grund för Aboriginernas världsuppfattning, "Drömtiden". Aboriginerna är mycket tätt knutna till jorden och betraktar platserna, där förfäderna vilar som heliga. Då européerna intog landet intog de också de heliga platserna och hindrade aboriginerna från att leva som de hittills alltid gjort. Aboriginerna reducerades i antal från 300 000, till talade över 250 språk, till endast 60 000 omkring 1920. Sedan dess har antalet aboriginer stigit till 386 000 år 1996, medan antalet språk har minskat till 48. Definitionen på aboriginiskt ursprung har också ändrats.

En av orsakerna till att aboriginerna minskade i antal var främst de många sjukdomar som européerna medförde, och många infödda döts också, eftersom de betraktades som "skadedjur". Ännu en viktig orsak till splittringen av urbefolkningen var regeringens politik från 1930-talet ända fram till 1970-talet. Man försökte integrera aboriginiska barn i det vita samhället genom att tvångs-

aboriginisk guide undervisar framför Uluru.

Arkivfoto.

Glada aboriginiska barn i Northern Territory. Arkivfoto.

förflytta dem från föräldrarna och placera dem på barnhem eller hos privatpersoner. Här blev de små barnen ofta misshandlade, och först nu har några av dessa fattat mod till att söka ersättning från regeringen, vilket har skapat en livlig debatt i australiska samhället de senaste åren. Den nuvarande regeringen har vägrat ge en officiell ursäkt till aboriginerna men förnekar inte det som skett eller att det var fel.

Idag lever många aboriginer en splittrad tillvaro, där de varken känner att de hör hemma i sin egen kultur eller i den västerländska, australiska kulturen. Endast några få tusen lever relativt isolerade efter egna seder och bruk i Arnhem Land, Northern Territory.

Även om aboriginerna ständigt lider av olika former av diskriminering, har 1990-talet visat, att det finns grogrund för optimism. Inga undanflykter kan ändra på historiska fakta men man verkar i många sammanhang på att uppnå en förståelse mellan icke-aboriginer och aboriginer för att kunna leva sida vid sida i Australien.

Ett område, där det görs försök att förbättra förståelsen

åren uppstått en nisch inom turismen i Australien som kallas eko-kulturell turism. Denna reseform innebär, att man tar hänsyn till naturen och kulturen, där man färdas.

Man reser i små grupper på 6-8 personer, efterlämnar inga spår i naturen, använder utbildade guider och respekterar lokala värderingar och traditioner. Det är då möjligt att besöka aboriginiska boplatser i Arnhemland, få insikt i traditionella levnadsvanor och uppleva saker man aldrig glömmer. Det kan emellertid diskuteras, om det är kulturbevarande, att man stör aboriginerna i deras eget land. Kanske skulle man hålla sig till de informations- och kulturcentra som är upprättade för ändamålet, som Tjapukai Aboriginal Cultural Park i Cairns.

Tanja Mortensen

Om du är intresserad av att veta mer om aboriginerna är dessa böcker och hemsidor att rekommendera:

Sally Morgan: My Place
Bruce Chatwin: Songlines
www.aboriginalaustralia.com.au

Magisk monolit

Underlig, fascinerande! Ord som slår mig när jag får se Ayers Rock från bussfönstret. Åtskilliga mil har passerats på en väg som endast kantats av buskar och röd jord. Plötsligt kan jag vid horisontens slut skymta den väldiga klippan som blivit Australiens ikon nummer ett. På långt håll ser den dock inte så väldig ut. Ändå så fascinerande. Likt en stor sten som blivit nedsläppt i ingenting. Efter ytterligare några mils körning har den vuxit sig större och befinner sig direkt utanför bussfönstret.

När vi kliver ur bussen möts vi av fyrtiofem förtorkade påträngande grader som gör allt för att sluka oss. Tungan klistrar sig fast i munnen och den torra luften gör att det känns svårt att andas. Flugorna är skoningslösa i sin jakt på blöta. Fuktiga ögon och näshålor är paradiset för dessa parasiter. Men det spelar ingen roll. Det är en stark känsla att stå här. Himlen är djupt klarblå, marken är rost-röd-brun, omgiven av gröna buskar och träd. Färgspelet är otroligt vackert. Marken är magisk och hela platsen känns förtrollande. Aboriginernas kultur och visdom känns

närmare än någonsin. Runt klippan finns ett flertal aboriginmålningar. För urinvånarna är platsen och den jättelika stenen helig och en viktig del av deras historia, de kallar stenen Uluru.

Vi går runt klippan för att se på dess olika formationer och karaktärer. Ingen del är den andra lik. På en del av klippan är ett enormt stort mänskligt kranium avtecknat av naturens egna krafter. Man kan tydligt se ett huvud i profil med ögon näsa och mun. På ett annat ställe har vatten runnit längs en rännil omgiven av klippiga kullar och bildat en liten bassäng vid klippans fot. Ibland sluttar stenens sidor brant ner i marken. Andra sidor utgörs av böljande vågor, skrynkliga veck eller runda kullar.

Det är svårt att se sig mått på denna skapelse. Men till slut återvänder vi till den svala bussen som dessutom är en flugfri zon. Vi börjar sakta åka mot en plats några kilometer framför klippan. Här ska vi stanna för att se solen gå ned och den väldiga klippan ändra färg. Men molnen börjar snabbt rada upp sig och solen försvinner in bakom dessa. Vi får aldrig se det berömda röda

purpurljuset stråla från klippan vid solens nedgång. Klippan antar i stället en mörkare röd-grå färg.

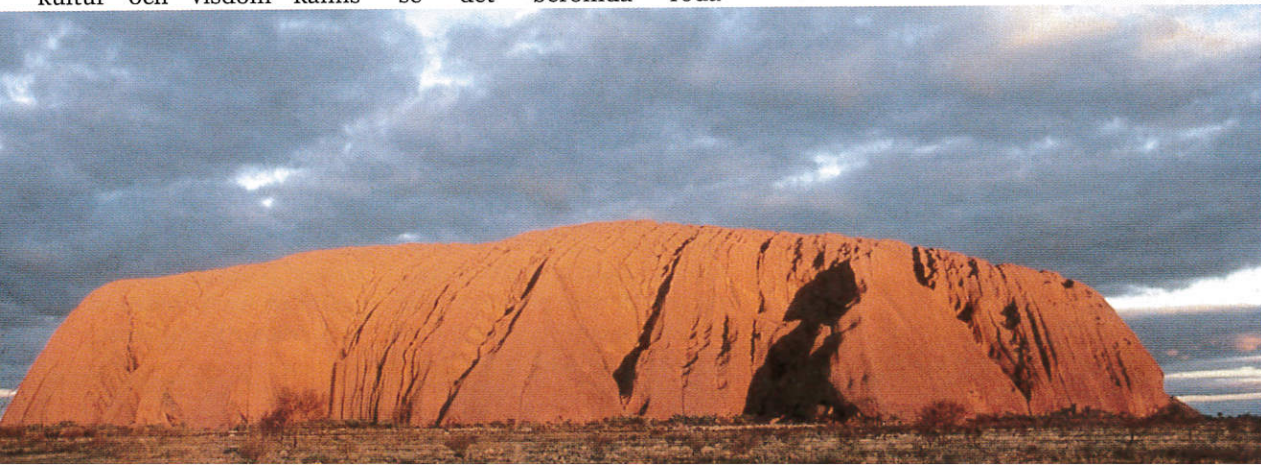
Det är dags att åka till reservatet där vi ska övernatta. Den välbehövliga kvallsduschen delas med diverse spindlar och andra småkryp. Försöker att låta bli att titta upp i taket där jag vet att en riktigt maffig spindel spänt upp sitt nät i väntan på middag. Bara den inte.... Det gör den aldrig! Jag får nöja mig med de mindre varianterna runt omkring mig.

Det är fortfarande varmt. Men i takt med mörkrets inbrott sjunker temperaturen något. I den becksvarta natten äter vi BBQ med grillat kött och dricker iskall öl ur immiga glas. Vi somnar sedan till de nattvakande djurens läten.

Klockan fem morgonen därpå sitter vi i bussen på väg till den väldiga klippan ännu en gång. Nu ska vi klättra. Trots att aboriginerna inte tycker om det, ska vi tillsammans med en hord andra turister bestiga klippan. Det är brant, mycket brant! En kraftig kedja finns det att hålla sig i. Det blåser rejält och jag tror att jag ska störta ner för den väldiga klippan och få se vare sig klippan eller något annat igen.

Till slut når vi dock toppen. Utsikten är fantastisk. Ökenlandskapet är platt och öde. Här står vi på Ulurus topp, mitt i det röda centret, i hjärtat av Australien och det känns som om tiden stått stilla. Inga hus och samhällen finns att skåda. Bara röd, orörd vidunderlig mark så långt ögat når.

Linda Olsson

Aboriginer - Folket som ber oss att lyssna

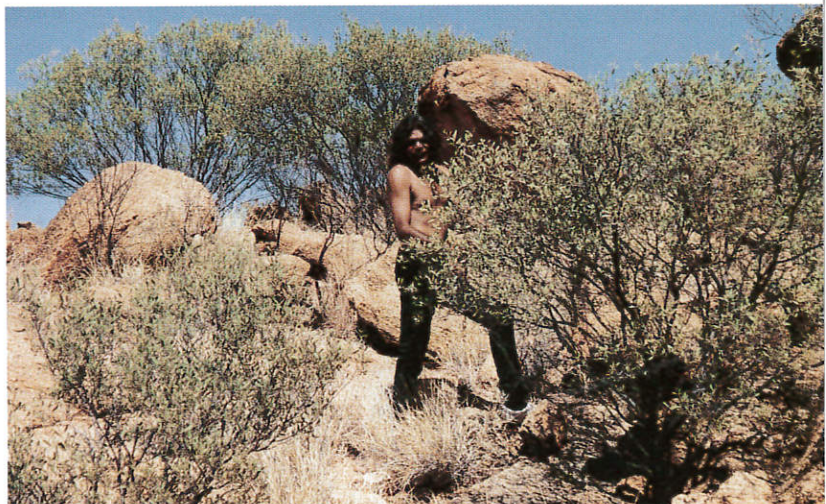
Australien är inte bara Queensland, varriärrevet, äventyrsresor och Outback utan även en kontinent med ett folk som har oändligt mycket att ge.

Jag visste nästan ingenting om aboriginerna innan jag av en slump fick chansen att bo med en halvaborigin, Warra, i sex veckor, 40 mil väst om Alice Springs i Outback. Han lever i den aboriginska och västerländska kulturen och det blev mycket lärorika veckor.

Mitt första misstag var att fråga för mycket. Ställ inga frågor, du får veta vad du behöver veta", blev min första lärdom. "De vita människorna frågar för mycket och föder ett problem", fortsatte han. Det gav mig en del att tänka på och jag lyssnade. Han berättade att materiella ägodelar är väsentliga för dem. De skapar girighet, missnöje och klyftor bland människorna.

Aboriginer räknar bara till tre och allt som ligger över tre är många, "tjuta". Om någon gör något som en annan beundrar, ges det ett korslöst bort. Att ha ett gott förhållande till stammedlemmarna är bättre än att behålla saken. Likaså ställer alla upp för varandra och gränsdragningar om vem som vinner vad finns inte. Dock finns det "men's business" och "women's business", där båda könen visar lika mycket respekt för den andres kunskap och betydelse. Alla och allt är ett. Allt är andligt och har en mening. Aboriginer koncentrerar sig i större utsträckning på sin andliga tillvaro än på världsliga ting. Det finns inga kvadrater i deras värld utan allt går i en cirkel. Det man gör, tänker, ser, har ett sammanhang och man ska inte störa det utan uppskatta sin egen oundgängliga del i sammanhanget.

Tidigare upplystes jag om att aboriginer förr sällan var sjuka. Den rena näringen från naturen gav dem allt de behövde och förebyggde sjukdomar. Den västerländska maten och naturförstörelsen har tyvärr ändrat på detta. Det finns alltså inga aboriginska mediciner. Vid armbrott, illamående eller annat smärtsamt personligt av en sk healer enbart med tankens/andens kraft. Warra bevisade detta sällan på hans sträcktäckade bryn.

Warra i sitt rätta element.

Jag uppmärksammade att Warras sinnen var mycket bättre än mina. Han såg bättre i mörker, hörde en bil på många minuter innan jag hörde den och han visste i många fall vad jag tänkte eller när någon skulle komma på besök. Att jag inte hade samma förmågor sa han beror på att jag inte vet hur jag ska använda min intuition, mina andliga sinnen. Jag lever utan att lyssna inåt. Jag är för upptagen av tiden, av att stressas och av att oroa mig. Jag skulle släppa allt som oroade mig och koncentrera mig på mig själv och mitt inre. Ett problem löses när det är där. Jag skapar problem genom att oroa mig över vilka problem som skulle kunna uppstå. Så länge jag bl a låter materiella ting styra mitt liv och uppta mina sinnen blir det svårt att hitta harmonin, intuitionen och kraften som finns i varje människa.

tidigare blundade för? Skulle mitt liv inte bli rikare om jag följde hans råd? Att leva utan stress, misstro, avund mm?

Om du blev intresserad av dessa rader vill jag varmt rekommendera en bok jag stötte på när jag avslutade min resa. Boken handlar om en kvinna som har levt och rest med en av västvärlden opåverkad aboriginsk stam genom den australiensiska öknen. Läs *Budskap från andra sidan* av Marlo Morgan, Strömbergs bokförlag 1997.

Meike Sharp

Notera:

Vänskapsföreningen vill göra er uppmärksamma på att boken är fiction och har varit föremål för debatt.

Snowy fyller 50

Snowy mountains NSW, foto: Tony Karacsonyi.

Det är inte Tintins hund det gäller, utan ett av de djärvaste och mest omfattande vattenkraftsprojekten i världen. Snowy River är en flod som en gång rann från bergen i södra New South Wales - "de Australiska Alperna" - till kusten i öster.

Redan vid sekelskiftet hade ingenjörer visat på att utnyttja Snowy River och andra floder i området för att producera vattenkraft. Och en hel del elektricitet skulle behövas för den nya huvudstaden Canberra. En förening bildades 1937 för att utveckla vattenkraft i Snowy River. Andra världskriget satte temporärt stopp för planerna. Efter kriget växte industrier och kommunikationer snabbt, och därmed efterfrågan på energi. 1946 beslöts det att ett Snowy Riverprojekt var en nationell angelägenhet, och en teknisk kommitté tillsattes för att utreda möjligheterna.

Den 17 oktober 1949 dånade det första sprängskottet. Generalguvernören Sir William McKell tryckte ned handtaget. Det var ett enormt bygge, ett nätverk av 16 dammar, 145 km tunnlar, 80 km akvedukter och sju kraftverk varav två underjordiska insprängda i berget. Det byggdes i rena vildmar-

ken, så ofta fick man börja med att bygga en väg. Ledningen av projektet anförtröddes William Hudson, en nyzeeländsk ingenjör utbildad vid London University. En av nyckelposterna hade Trygve Olsen, norsk ingenjör med stor erfarenhet av kraftverksbyggen. Han hade varit en av eldsjälarna som gjorde utredningen som låg till grund för projektet och sedan såg till att man fick en modern och effektiv organisation för att driva det.

Det gick långsamt i början, för det fanns helt enkelt inte folk nog, i synnerhet inte män med erfarenhet av liknande jobb. Så Snowy Mountains-projektet fick ge sig på värvarstrått i Europa. Det var nu inte så lätt, även om man kunde erbjuda flera år av välbetalt jobb. Det var ont om familjebostäder till att börja med, och ingenjörer och andra fackmän hade ofta familj som de måste lämna bakom sig i månader och kanske år. Och det var en lång resa, fem veckor med båt. Men de kom. Två tredjedelar av de drygt 100 000 som jobbat på Snowy under några av de 25 år projektet pågick var icke-australier.

Skandinaviska ingenjörer var eftersökta. Norrmän hade erfarenhet av kraftverks-

byggen i liknande terräng och svenskarna som leverade ASEA-generatorer till några av kraftverken var inte de enda.

Många nationaliteter samlades, mestadels hänvisade till att bo i trånga baracker uppe i bergen. Åtskilliga hade varit på motsatta sidor i det andra världskriget, så det var inte så konstigt om det blev bråk ibland. Men det var få strejker. Och i ett område utan biograf och pubar hittade man på andra nöjen - som fotboll och skidsport. Tunnelbyggena var ett farligt jobb. Femtiotre man förlorade livet under bygget av omkring tunnlnarna, de flesta när något gick på tok vid en sprängning. Totalt omkom 121 man.

Många av de som kom till Australien för att jobba i Snowy Mountains kom för att stanna. Andra drog vidare till anläggningsarbeten i Sydostasien och andra delar av världen. Erfarenheterna från det banbrytande projektet i Australien blev till stor nytta i andra länder.

Kostnaden för Snowy Mountains Scheme var en miljard dollars, men idag skulle bygget kosta omkring åtta miljarder. Kostnaderna gjorde att projektet i början hade sina kritiker, men det påpekades att det var viktigt inte bara för energiförsörjningen utan också betydde mycket för jordbruket. Och med den ekologiska medvetenhet som vi har våra dagar måste vi väl respektera Snowy Mountains Scheme mer än någonsin. Samma kraftproduktion med kol skulle ge fem miljoner ton koldioxid per år, vilket motsvarar avgaserna från en miljon bilar.

50-års-jubiléet firas rejält. Folk som jobbat på projektet har samlats för en minnesfest, och en stor utställning har öppnats i Sydney.

Lars Johansson

Nyheter från Australien &

Pestkontroll lindrar arbetslöshet?

En enkel pestkontroll skulle kunna lindra Nya Zeelands besvärliga arbetslöshet. Det beslår oppositionspartiet Labour, som står för ett snävt valresultat den 27 november. "I har i det här landet 60 miljoner opposition, ett stort antal vesslor och getingar" säger Labours talesman, Steve Maharey. Hundratals människor skulle kunna tränas i att skjuta och att verka ute i bushen till en väldigt låg kostnad för regeringen, anser han. Arbetslösheten i Nya Zeeland uppgår till 7 %.

Östtimorberöm

Landaren för Östtimors självständighet, Xanana Gusmao, säger att han fått stöd från australiska regeringen för att bygga upp Östtimor. Gusmao har första gången mött Australiens premiärminister John Howard samt oppositionsledaren Kim Beazley i ett samtal om Östtimors framtid som självständig nation. Han tackade Mr Howard för hans positiva insats att sända australiska experter till Östtimor, och för hans beslut om att hjälpa till att återuppbygga landet.

Trygga livsmedel

En manipulera livsmedel i Nya Zeeland och Australien ska i framtiden vara obligatoriskt märkta så att allmänheten kan avgöra vilka ingredienser som ingår i maten och hur den är framställd. Det beslutet har fattats gemensamt av de båda ländernas hälsominister. Enligt USA är märkningen ett oräddigt handelshinder. Men Nya Zeelands handelsminister Wyatt Creech säger att regeringen är fast beslutet att se till att maten som säljs i landet är ofarlig att äta.

Möte mellan världsledare

Nya Zeeland är medlem av den ekonomiska APEC unionen (Australian Pacific Economic Cooperation). Handel med APEC länderna svarar för 69 % av exporten och 72 % av importen. Efter en APEC konferens i Auckland i september gjorde president Jiang från Kina, president Clinton från USA och president Kim från Korea ett officiellt statsbesök på Nya Zeeland. Ledarna följde APEC traditionen att läsa en uttalande om ekonomisk samarbete.

Oljekatastrof i Sydney

En av de värsta miljökatastroferna i Australiens historia inträffade när 10000 liter olja läckte ut från ett italienskt fartyg i Sydneys hamn. Miljöaktivisterna beskriver händelsen som en "internationell skamfläck" inför de olympiska spelen. Oljeutsläppet skedde när det

japanskabyggda fartyget Laura d'Amato skulle lossa sin last av råolja från Mellanöstern vid en Shellanläggning i närheten. Premärministern i delstatsregeringen, Bob Carr, säger att han tänker kräva de ansvariga på maximalt skadestånd.

Dyrt kändisbröllop

Australiske mediamogulen Kerry Packer har spenderat 10 miljoner dollar på att gifta bort sin son James Packer till fotomodellen Jodie Meares i ett av århundradets glittrande societetsbröllop. Elton John underhöll de 750 gästerna med temasången från Lejonkungen – Can you

feel love tonight? Packer har samtidigt registrerat den största spelförlusten i Storbritanniens historia: £11 miljoner. Men Packer lär inte förlora någon sömn över vare sig bröllopsutgifter eller spel-förluster. Han är värd £1.5 miljarder.

Nej till republik

I folkomröstningen den 6 november valde den australiska befolkningen att behålla den nuvarande modellen med den brittiska drottningen som statsöverhuvud, med 45 % för en republik och 55 % emot.

Alternativet på röstsedeln var en australisk republik

ligen hade tänkt rösta "ja" till republik valde att inte göra det, därför att de ogillade den föreslagna republikanska modellen. De ville i stället ha en president direktvald av australiska folket.

Debatten är dock långt ifrån över. Det kanske dröjer innan folket röstar om ändring

Brev från Nya Zeeland

Kia Ora!

Hoppas ni har njutit av er fina sommar. Här har vi haft en ovanligt frostig vinter, men njuter nu av vårhagarna fulla med ulliga, gulliga små lamm bland påskiljorna. Alla upplever inte denna vår fullt så idylliskt. Många oroliga fruars och mödrars tankar går till de Nya Zeeländska soldater som i dagarna har skickats till Östra Timor för att försöka skapa fred. Vi förbereder oss också på att ta emot hundratals flyktingar därifrån. Låt oss hoppas att de tryggt kan återvända så snart som möjligt.

Men nu ska det handla om vatten. Närmare bestämt Golden Bay. Cook Strait är sundet mellan Nord- och Sydön, vilket är ansett som ett av världens tuffaste farvatten. Jag har färdats där många gånger med både de gamla färjorna och de nyare snabbgående katamaranerna, men har alltid haft tur med vädret och inga problem med sjögång. Jag har dock hört talas om jobbiga överfarter.

Sjöresan i Golden Bay gjorde vi med kajak i oktober. Allan hade blivit erbjuden en guidad heldagstur med kajak i Abel Tasman National Park.

Halv 8 på morgonen åkte vi minibuss till Marahau. Där hälsades vi välkomna och fick noggranna instruktioner om utrustningen och hur man paddlar i dessa farvatten. Sedan lastades vi och kajakerna på ett traktorslöp, som tog oss ut till havet. Det var en bit ut på lågvatten.

Annika & Allan på paddlingstur i Abel Tasman National Park.

att det var helt sagolikt! Mycket roligare än att jobba tyckte allihop.

Vi paddlade till en liten sandstrand för en kort paus med varm dryck och Anzac-kex (Nya Zeelands variant av bondkakor). Sedan bar det av runt Adèle Island. På baksidan av ön såg vi inte bara tre sorters skarv (vitbröstad, fläckig och helsvart) utan även den lilla blå pingvinen och pälssälar. Skarvarna och pingvinerna hade börjat häcka. Skarvarna hade bon uppe i träden. När vi kom glidande längs en hög klippa blev vi plötsligt utskälda av pingviner som låg på ägg inne i klipphålor. Vi såg flera pingviner simmande helt nära oss. Sälarna tog vårt besök med ro däremot. De flesta låg på klipphällar och solade, men en var i vattnet och vinkade lojt till oss med fotfenorna.

Efter en stund styrde vi tillbaka till fastlandet mot en inbjudande sandstrand där Allan tog säsongens första dopp. Vi bjöds på en härlig måltid bestående av stora hamburgerbröd fyllda med marinerat lammkött, som grillade

des på plats och två sorters sallad. Kex med två sorters ost, frukt och en fruktkaka till efterrätt.

Sedan var det dags för hemfärd. Det var tillräcklig bris så vi kunde segla hem. Men först paddlade vi till några grottor i närheten. Det klara vattnet skimrade av sol och gjorde spektakulära mönster i grottans tak. Vi kunde knappt slita oss därifrån, men tillslut vände vi kanotnosarna mot Marahau och riggade upp en liten mast i fören med ett färgglatt segel och sen var det bara att luta sig tillbaka och njuta. Sista biten tävlade vi lite och Allan och jag vann. Eftersom det nu var högvatten var hemvägen lite längre och vi landade alldeles på strandkanten. När vi hade sköljt av saltet från all utrustning blev vi erbjudna varm dusch, juice och kakor innan vi packade in oss i bussen för hemfärd och var hemma igen strax före 6.

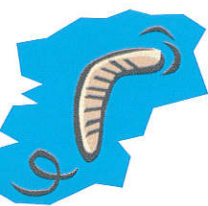
Normalt kostar en dagstur som denna \$90 (ca 400 kr). I priset ingår: mycket sakkunnig guide, mat och utrustning samt information och träning före starten

Är man van havspaddlare kan man hyra utrustningen och ta sig runt i Golden Bay på egen hand, men det finns även flerdagars guidade turer. Vi tyckte båda att den här typen av utflykt är värt priset och kan varmt rekommendera den. Till sist önskar jag er

**ETT GOTT NYTT
RESEMILLENNIUM!**

Annika Ohlson-Smith

Boomerang

Vänskapsföreningens förlag

Australien

Lonely Planet, på engelska

Australia Travel Sur Kit	290:-
Western Australia	200:-
Tasmania	225:-
South Australia	225:-
Victoria	200:-
New South Wales & ACT	225:-
Northern Territory	190:-
Queensland	225:-
Backpack Australia	255:-
Great Barrier Reef	200:-
Hiking in Australia	225:-

Upplev Australien med på vandringsstråt i pionjärernas spår! Upplev Australiens unika djur och naturvärld från bergets topp, bland vilda djur och exotiska fåglar. I den här omfattande reseguiden finner du målande beskrivningar av vandringsleder, utrustning och övernattningsmöjligheter. Landets kultur och historia lever i färgrika bilder och med hjälp av de utförliga kartorna hittar du alltid den rätta vägen.

på svenska

Resguide Sydney (Nordstedts)	55:-
Australien (Willma)	270:-

Diverse

Köpa i Australien	80:-
Sydney Periplus (stadskarta)	90:-
Australia World Travel Map	100:-
Australia Touring Atlas	220:-
Living Australia	230:-
Living & Working in Australia	240:-
Cycling Australia	190:-
Aboriginisk Kalender 2000 (20 x 30 cm)	130:-
Staden Turramulli	40:-

Den onde andejätten Turramulli gör ett brutalt intrång i den rofyllda familjens tillvaro. Inget biter på denna best, vare sig djur, människor eller vapen, för han besitter övernaturliga krafter. Ska de goda andarna komma till familjens undsättning?

Nya Zeeland

Lonely Planet, på engelska

NZ Travel Sur. Kit	280:-
Tramping in NZ	210:-

På svenska

Nya Zeeland (Willma)	180:-
----------------------	-------

Diverse

Auckland stadskarta	90:-
NZ World Travel Map	100:-
New Zealand Touring Atlas	200:-

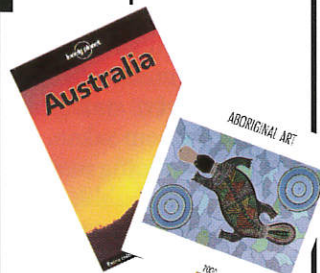

En praktisk väg- och kartatlas i A4-format med mycket utförliga kartor. Boken innehåller bland annat en tabell där du lätt kan se hur långt det är och hur lång tid det tar att åka mellan olika platser. En oumbärlig bok för dig som planerar en bilsemester i Nya Zeeland.

Pedallars Paradise per set (Nya Zeeland på cykel)	120:-
North Island	70:-
South Island	70:-
Living & Working in New Zealand	240:-
Vänskapsföreningens T-shirt	65:-
(Ring och hör om storlek och färg)	
South East Asia on a Shoestring	310:-
Rarotonga & The Cook Islands	180:-
Ordlista i fickformat	40:-
Söderhavet	170:-
Resehandboken - Om konsten att resa på egen hand	170:-

Paradismyt och verklighet. En heltäckande bok om Söderhavets 24 öriken. Författarna guidar läsaren mellan öarna

Julens bokpaket

Australia Lonely Planet och 2000 kalender med aboriginisk konst.

Paketpris: 320:-

Julens bokpaket

Inför julen har vi satt ihop ett paket som består av boken Australia från Lonely Planet som innehåller i stort sett allt du behöver veta om landet. Boken består bl a av över 150 kartor, mängder av färggranna färgfotografier, information om aboriginisk konst samt omfattande råd om ställen att bo och äta på. Dessutom ingår en spännande kalender för år 2000 bestående av aboriginisk konst. Med detta paket har du de perfekta julklapparna till de personer som är intresserade av Australien.

Beställning

Skriv namn, adress, medlemsnummer och beställning på en postgiroblankett. Sätt in pengarna på postgiro

54 81 31-2

Vi skickar böckerna så snart vi fått betalningen. Priserna gäller till

Brev från Sydney

I skrivande stund gäller diskussionsämnet nummer 1 *Drottning Elizabeths framtid*. Ja, det vill säga hennes framtid som Australiens drottning, för det är hon ju som bekant. För många i dagens Australien känns detta lite främmande. Australien har varit självständigt sedan 1901, men trots detta är Englands monark också vårt statsöverhuvud. Nu skall vi alltså få rösta om saken. Den 6 november blir det folkomröstning med två alternativ:

JA: Inför republik med en australisk president som utses av 2/3 majoritet av parlamentsledamöterna.

NEJ: Behåll nuvarande system.

Det finns ett problem med dessa alternativ: Många av dem som skulle vilja ha ett australiskt statsöverhuvud föredrar en direktvald president. Hur kommer de att rösta? Ja, för att då blir det i alla fall en republik, eller nej för att få chansen att rösta fram något de verkligen vill ha, förhoppningsvis om några år. Så här 1 ½ vecka före folkomröstningen är utgången ännu oviss, och det blir nog den här sistnämnda gruppens ställningstagande som avgör folkomröstningen.

Ni undrar kanske hur det gick med min bokning av OS-biljetter. Jodå, spänningen var stor när kuvertet anlände. Vi fick biljetter till några timmars simningsfinaler, vilket var ett av de tre evenemang vi hade bokat till, och det får vi nog vara nöjda med. Märkvärdigt nog så var de biljetter vi fick de som statistiskt sett var svårast att få. Det bevisar att de slutsålda föreställningarna delades ut genom lottning, och ibland har man tur i lotterier och oftast har man det inte. Det har varit många skandaler kring fördelningen av biljetter. När det avslöjades att speciella Premiumpaket kunde köpas helt officiellt för mångdubbla normala priser till de populäraste evenemangen blev allmänheten mycket upprörd. Dessa paket hade bland annat köpts upp av slutna föreningar och sällskap. Det var ju meningen att detta skulle vara folkets OS och inte bara överklassens OS.

Homebush Bay Olympic site. Foto: ATC

OS stadium i Sydney. Foto: ATC

Långt från alla biljetter är dock slutsålda. För bland andra grekisk-romerska brottningsentusiaster och alla som gillar att beskåda leende tjejer i synkroniserad simning är det fortfarande fritt fram.

Jag har en bekännelse att komma med: Snart är det risk för att jag blir lite trött på alla DAGAR här. Jag menar nu inte att jag är trött på vanliga dagar, men jag är trött på alla speciella DAGAR. Det är en gedigen lista med DAGAR för olika välgörenhetsorganisationer som skall hinnas med under året, och för varje DAG så skall man ha något speciellt på sig. Så på Red Nose Day satte jag på mig en röd clownnäsa, och pengarna gick till Gruppen för Plötslig Spädbarnsdöd. Och på Jeans for Genes Day så satte jag på mig mina jeans när jag åkte till jobbet och gav pengar till barn med cancer. Det gick inte länge tills jag köpte en påskilja på tågstationen en morgon och satte den på kavajuppslaget för Daffodil Day. Pengarna den dagen gick till cancerforskning i allmänhet. En av mina favoriter är Omplåstrade Björn-dagen, dvs Bandaged Bear Day. Då köpte jag en liten, liten nalle med benet

omlindat och satte på kava-jen. Pengarna gick till ett barnsjukhus. Vid andra tillfällen har jag köpt knappar, märken och diverse andra attiraljer att ha på mig. Det är en otrolig arbetsinsats som ligger bakom dessa angelägna projekt. Det gäller bara att det inte blir för många DAGAR.

Och nu är det ju snart dags för några mycket speciella DAGAR igen. Ja, först blir det väl en AFTON då tomten besöker alla svenskar och sedan kommer NATTEN innan DAGEN då han kommer nedhasandes genom skorstenen till oss i Australien, eller i alla fall till barnen. En vecka senare blir det nyårsafton och då kommer jag att befinna mig någonstans längs Sydneys hamn för att beskåda fyrverkerierna.

God Jul och ett Sprakande Gott Nytt År önskar

Eva White i Sydney.

Är du intresserad av biljetter till OS?

Kolla platstillgång på någon av följande hemsidor och ta sedan kontakt med Vän-skapsföreningen på tel 08 442 98 95.

www.vejle-rejser.dk

www.olympics.com/eng/schedule

A year in Scandinavia

**H.E. Mr Stephen Brady,
Australian Ambassador to the Nordic Region.**

Australia's interests in Scandinavia, along with the high level interest in us throughout this region, set a demanding pace for the whole of the Embassy throughout 1999.

By July, I had presented my credentials in all countries we handle from Stockholm: Sweden, Denmark, Norway, Finland, Iceland, Latvia, Lithuania and Estonia. I have also travelled extensively in the region to meet as many people or organisations as possible with a connection to Australia.

The affection between Australia and Denmark was demonstrated earlier in the year by the unveiling of a memorial to a group of airforcemen who lost their lives when their aircraft was shot down during the War. The two surviving Australians returned to Brande for the ceremony with great pride in the small role they played in the cause of freedom and peace.

A Parliamentary Delegation, led by the Speaker of the House of Representatives, Hon Neil Andrew, visited Norway and held discussions on issues of common interest including polar research, coastal surveillance, rights of indigenous people and trade. Another Parliamentary Delegation recently visited Estonia and Sweden as guests of the Speaker of the Riksdag.

The region received some other top level Australian visitors this year which I accompanied - Senator Richard Alston, Minister for Communications and the Arts, undertook a successful visit to Finland and Sweden, followed by Mr Wilson Tuckey, Minister for Forests and Conservation who came to examine resource management in Finland.

Former Prime Minister, Malcolm Fraser, spent time in Helsinki with President Ahtisaari who agreed to assist with securing the release of the two Australian aid workers unjustly held prisoner in Belgrade during the Balkans war.

Australia was also visited, in October, by H.M. King Carl XVI Gustav of Sweden who attended the World Scout Movement's international Jamboree. I accompanied His Majesty on his visit to Sydney and Melbourne.

Since arriving I have been struck by the values Australian and Scandinavia share. In Reykjavik where I attended Iceland's National Day, President Ólafur Ragnar Grímsson, for example, spoke eloquently and forcefully of the need to respect diversity in society and to uphold and defend human rights and the rights of the oppressed. Australia, has of course, been doing just that in East Timor, a policy issue I have been involved in dialogue with the Nordic countries.

I have over the year been struck by the great natural beauty in the Nordic and Baltic countries - whether it be fjords, lakes, forests, skerries, mountains or the harsh beauty of winter.

As my first year in the region draws to a close, it is the openness and generosity of the people I have met that most sticks in my mind.

As we start the new Millennium, I wish you all a happy and successful 2000; a year in which the eyes of the world will of course turn to Sydney at the fantastic Games we are going to put on

En dröm förverkligas

Jag har sedan jag var en liten flicka drömt om att resa till Nya Zeeland, men aldrig har jag trott att min dröm skulle gå i uppfyllelse. Så en dag såg jag en annons i *Äldre Sagens blad*, där man uppmanade människor över 50 år att resa till Nya Zeeland för att lära sig, eller förbättra sina kunskaper i engelska. Jag hade inte studerat engelska under så lång tid, hade lärt mig mest genom att läsa enklare böcker eller genom att lyssna till språket på radio och TV. Jag kände mig alltså ganska osäker. Då jag insåg att mitt sparkapital skulle räcka beslutade jag mig för att resa ganska omgående medan min hälsa ännu var god. Jag valde att bo i familj – homestay – eftersom jag inte kände någon på Nya Zeeland och var rädd för att jag annars skulle känna mig ensam. Detta i stället för att bo på vandrarhem. Ett boende på hotell skulle bli alldeles för dyrt! Jag hamnade hos en underbar familj av holländskt ursprung, där jag kom att trivas mycket bra.

Om själva skolan:

Språkskolekursen började en morgon klockan 9. Jag fick ett vänligt mottagande på skolans kontor och blev sedan visad in till matsalen där jag blev bjuden på en kopp kaffe. (kaffe och te är gratis och det finns en mikro-vågsugn till elevernas förfogande. Kl. 12.15 serveras lunch på samma ställe, vilket inte kostar mer än NZ\$ 2,50 per dag). Sedan fick jag fylla i ett formulär med 100 frågor. Jag hade en timme på mig att

rad. (en bild till elevtavlan med upplysningar om namn + ankomst samt avresedatum). Skolans unga receptionist visade mig därefter runt i stadens centrum och hon var mycket vänlig (det är alla Kiwis!) och hjälpsam. Tillbaka på skolan fick jag tillfälle att träffa några av skolans elever under lunchrasten. Många av eleverna kom från Japan och Korea, några från Thailand och Europa. Jag var den enda vid detta tillfälle som tillhörde "Silver Age". Under den tidigare kursen var det flera. Jag fick välja på att studera tillsammans med några yngre elever, eller få enskild undervisning. Jag valde det senare eftersom jag ansåg att det var det bästa för mig och det ångrar jag inte alls. Jag fick en fantastiskt bra undervisning inom ämnesområden som jag var intresserad av. Min lärare var mycket kunnig och måste ha använt mycket tid till att förbereda lektionerna.

Några kvällar i veckan ägnade jag åt kulturella aktiviteter. På så vis fick jag se det mesta av Christchurch med omgivning. Jag var på konsert i *The Town Hall*, på paddeltur i kanot på floden Avon, dessutom besökte jag många spännande muséer. Under en eftermiddag lärde jag mig hur man gör smycken av ben (det tog mig 3 timmar!). På skolan blev jag bemött med vänlighet, hjälpsamhet och fick en högklassig undervisning. Varje fredag kl 12 var det ett

Annie Madsen med en av sina nya vänner.

gamla avtackades, examensintyg eller diplom skulle utdelas. En av elevens lärare höll ett avskedstal till eleven, därefter skulle eleven hålla ett tal, där skolan, lärarna och studiekamraterna tackades. Allt var mycket högtidigt.

Jag skulle gärna ha fortsatt längre på skolan. Men jag hade valt att avsluta min vistelse på Nya Zeeland med en rundresa under 12 dagar. Jag reste med AAT Kings, och det var en mycket välplanerad och trevlig tur. Jag mötte en hel del människor från Australien, en del från USA samt några från England. Jag hade en underbar tid på Nya Zeeland, och jag fick många goda vänner på och utanför skolan. Jag lärde mig massor av saker under dessa fyra veckor, och jag kom på god fot med språket, så nu gäller det bara att hålla det vid liv. Det hjälper mycket att jag fått många att skriva till där borta och jag har redan fått flera brev från mina nya kamrater.

Annie Madsen

Språkkurser för alla åldrar

International Language Academies i Christchurch, Nya Zeeland och *South Australian College of English* i Adelaide, Australien erbjuder 4 veckorskurser för människor över 50 år. Man ska ha vissa kunskaper i engelska för att kunna delta, t ex kunna beställa in mat på en restaurang.

Ring till oss för information om

Nya Zeeland ringer in Millenniumet

För Nya Zeeland omnämns i massmedia brukar det vara antingen som världens vackraste land eller som världens mest avlägsna glesbygd. Intresset för Nya Zeeland som exotiskt turistland växer oavbrutet – landet där luften är ren att andas, naturen vacker, lagarna och människorna gästvänliga". Dock: Nya Zeeland hamnar sällan bland tidningarnas förstasidesrubriker.

Den 1:a januari är det annorlunda. I år hamnar Nya Zeeland i centrum på världskartan: Landet är först med att gå in i det nya millenniet! Det sker visserligen samtidigt på en del andra platser i Stilla Havet som Tonga och Fidji, och en liten önation har till och med ändrat på sin gränslinje för att vara allra först. Men det är Nya Zeeland som har blivit jordens officiella startplats för nästa årtusende. Och landet vill inte att maximalt utnyttja det möjligheten strålkastarljuset: "Vi räknar med erhållit positiva långtidseffekter inom handel och turism. Och evenemangen avlöser varandra, det ena mer magnifikt än det andra", berättar New Zeelands Millennium Office Manager, Sharon van Gulik.

Chatham Island på Chatham Islands öster om fastlandet är först med att välkomna de första besökarna den 1 januari år 2000 i en grynningssceremoni som delas av människor över hela världen via en gigantisk internationell tv-sändning. Kort därefter följer en officiell grynningssceremoni på Mt Cook på den fastlandet – en plats med starkt kulturell betydelse för landets urinvånare, maorierna. 500 maorier kommer utföra haka (den maoriska krigsdansen), waitaka (den maoriska sången) och moteatea (traditionella chants) i skydd av det storslagna berget. Den första ceremonin i Nya Zeeland som hälsar det nya millenniet välkommet är i Gisborne, på Nordöns östkust, där stadens egen dotter, världsbekräftade Dame Kiri Te Kanawa, uppträder i en glittrande gratiskonsert.

Nya Zeelands ambassad i Brüssel noterar ett stort intresse för landet och det gör även turistbranschen. "Priserna är högre på flygbiljetter efter 9 december men det finns fortfarande flygbiljetter kvar för den nya millenniet", säger Brüssel.

Millennium Day som skildrar jordens ingång i det nya millenniet. 27 timmar i sträck direktsänder 51 tv-bolag i 54 länder ett aldrig sinande utbud på nyheter, intervjuer, reportage och firande från hela världen. Tittarna får bl a uppleva nyårsfirandet vid platser som Eiffeltornet, Egyptens pyramider, Grand Canyon i USA, Antarktis, Brandenburger Tor, Times Square och Röda Torget. Sverige bidrar bl a med ett reportage av en samevigsel kl 2 på morgonen i iskyrkan i Jukkasjärvi och från kungliga slottet hälsar kung Carl XVI Gustav med familj publiken välkommen till det nya millenniet. 2000 kameror världen över kommer vara i bruk och sändningen beräknas nå över en miljard människor. När klockan slår tolv på nyårsnatten på Chatham Island är klockan 11.15 på nyårsaftons förmiddag i Skandinavien. "Det är en hisnande känsla att så många tillsammans både fester och firar in det nya millenniets ankomst, samtidigt som vi på olika sätt reflekterar över vart världen är på väg", säger Eva Landahl, redaktör för 2000 TODAY sändningen i Sverige. "Men enligt våra rön

kommer de flesta människor vara hemma med de sina på det magiska klockslaget".

Sveriges Radios legendariske korrespondent Staffan Heimersson tänker uppleva det nya millenniet efter konstens alla regler: "Egentligen är det ju en pseudohändelse men intresset är enormt", säger Staffan, som på nyårsafton åker ut till den östligaste punkten på Nya Zeelands nordligaste ö för att skildra stämningen. "Sen ska jag försöka vara tillbaka till katedralen i Auckland på tolvslaget för att höra 2000-klockorna ringa, för första gången på jorden". Sveriges Radio har rapportörer i varje tidszon runt klotet. En minut före varje nyhetssändning hör vi 1000-talet räknas ner i olika delar av världen. "Från Auckland flyger jag till Västra Samoa - om bara inte flygbolaget blir rädda och lägger ned verksamheten på nyårsaftonen. På det sättet flyger jag tillbaka till 1900-talet och bör hinna till torget i huvudstaden och uppleva två millenniumskiften". Västra Samoa ligger nämligen sist på tidslinjen. Staffan Heimersson möter nyårs-klockorna som gått jorden runt!

Ann Holmes

Upplev alla smultronstä

Australien och Nya Zeeland är som gjorda för utomhusaktiviteter. Här finns så mycket vacker natur och ett härligt klimat. Det bästa sättet att uppleva naturen på är till fots. Vandringsseminstrar är populära och det finns en ett stort antal leder att välja mellan.

Vandring i vildmarken

I Australien är det särskilt Tasmanien, som lockar i vandrarkretsar. Mer än en tredjedel av dess yta är täckt av skog. I mitten av ön ligger de flesta av Tasmaniens vackra nationalparker med trevliga campingplatser och övernattingsstugor.

Här finns vandringleder som passar alla - från nybörjare till mer avancerade vandrare. Ett exempel, är en tredagars-tur med Tasmanian Expeditions.

Denna tur riktar sig till nybörjare; man vandrar bara 3-5 timmar om dagen och vänder tillbaka till startplatsen varje kväll. Det betyder att man inte behöver bära på all packning utan kan nöja sig med en liten ryggsäck med sådant man behöver under dagen.

Vandringen går till Cradle Mountain och Lake Dove, där det högsta berget ligger 1600 m ö h. Under turen genom regnskogen kan den som har tur få en skymt av något av alla de djur som lever i skogen.

Priset är AU\$ 430 per person och inkluderar 2 övernattningar i stuga, måltider och transport från Launceston t/r.

Det tropiska norr

Inlandet nära Cairns är känt för sin frodiga och urgamla regnskog. Här trampade aboriginerna upp stigar och badade i kristallklara källor i tidernas gryning.

The Adventure Company har specialiserat sig på detta hörn av Australien och det finns många turer att välja emellan. Prova t ex en fyra-dagars-tur, där en av höjdpunkterna är vandringen till det högsta berget i Queensland - Mount Bartle Frere. Någon bergsbestigning blir det inte tal om men utsikten över Great Barrier Reef och Queenslands kustlinje är fantastisk.

Turen kostar AU\$ 495 per person och inkluderar måltider, utrustning och entré till nationalparken.

Vänskapsföreningen
tel. 031-774 0075 • tel. 08-442 98 85

n på din vandringstur

För alla åldrar..

Människor i alla åldrar har utbyte av en vandring i Nya Zeelands underbart vackra natur. Mid Life Adventures t ex; vänder sig till personer som helst av allt vill vara utomhus under dagarna och njuta av en aktiv semester men samtidigt kunna ta del av hotellets komfort kvällstid.

Följ med på en fem-dagars-tur till Nordön. Du får delta i en segeltur i vattnen kring Auckland. I Rotorua får du uppleva Maori-kulturen och i Tongariro National Park ser du de slocknade vulkanerna.

Det finns hela tiden möjlighet till äventyr på egen hand, men hela tiden i det tempo som passar dig. Kvalificerade guider deltar under hela turen.

Priset är **NZ\$ 1 580** per person och inkluderar övernattning i dubbelrum, frukost/lunch varje dag samt alla aktiviteter. Dess-utom inkluderas en maori-måltid samt ryggsäck, vandringsstav och en bok med vackra färgbilder från Nya Zeeland.

En förmån när du ska flyga

Kom ihåg att vi har förmånliga priser för dig som är lite äldre. Är du över 60 år, kan du flyga med Singapore Airlines från Stockholm eller Göteborg till Auckland, Christchurch, Adelaide, Brisbane, Melbourne, Cairns, Sydney eller Perth för bara 9 180 kr ex-klusive flygskatter. Priset gäller avresa mellan den 1/2 - 31/3 2000.

Användbara länkar för dig som gillar vandring

www.nzsafaris.co.nz
www.advsouth.co.nz
www.adventures.com.au
www.tassie.net.au/tas_ex
www.hike.org/indexie.html

Tasmaniens hjärta

På Cradle Mountain Lodge är det bara att ta för sig av överdådig natur och spännande aktiviteter! Fram till den 30/6 2000 erbjuds ett 3-nätters-paket inklusive frukost varje dag, ost/vinprovning och en resa med guide ut i nationalparken som finns i området.

För den vane vandraren

Nya Zeeland erbjuder även utmaningar för vana vandrare.

New Zealand Nature Safaris specialiserar sig små grupper (max 10 personer) och erbjuder kunniga guider med kunskap inom olika områden. De kan det mesta om den nyskeeländska naturen och kan ge många goda tips under vägen som du kan ha nytta av om du senare vill vandra på egen hand.

Följ t ex med på en 10 dagar lång tur på Sydön. Terrängen du vandrar i är mycket vacker men också tuff. Du kommer till platser dit de flesta turister aldrig kommer.

Pris per person **NZ\$ 850**. Därutöver kan du räkna med NZ\$ 5-10 per dag till "hushållskassan".

Rabatt i Sydney

Reser du till Sydney i 1999 får du tillsammans med flygbiljetterna ett förmånshäfte värt mer än AU\$ 100. Häftet gäller i området kring Darling Harbour. Några exempel på förmåner är:

- ✓ En gratis flaska vin då man äter middag på South Steyne Floating Restaurant
- ✓ Gratis popcorn hos Panasonic Imax Theatre
- ✓ Gratis inträde till Chinese Garden of Friendship
- ✓ ...och mycket, mycket mer!

Nytt från AVIS

AVIS biluthyrning har infört en ny avgift på de bilar som avhämtas på vissa flygplatser i Australien. Avgiften är på 5-10% av totalhyran och ska betalas direkt då bilen avhämtas.

För att slippa denna extra avgift, rekommenderar vi, att man bokar en hotellövernattning eller kanske ett stadspaket och i stället hämtar bilen på ett AVIS kontor i staden. På så sätt får man tid att komma över tidsomställningen och vila ut efter den långa resan innan det är dags att ge sig ut på äventyr längs vägarna.

De flygplatser som tar ut avgiften är: Adelaide, Alice Springs, Cairns, Canberra, Coolangatta, Darwin, Hobart, Launceston, Maroochydore, Melbourne, Mt Isa, Perth, Rockhampton, Sydney och Townsville.

Travel in style

Som en nyhet kan medlemmar av Thai Airways' bonusprogram, Royal Orchid Plus, nu köpa sig en plats i businessklass med hjälp av bonuspoäng, även om man bara betalt för ekonomiklass. Detta erbjudande gäller naturligtvis bara i mån av plats på flyget.

Exempel: En resa från Stockholm till Sydney kostar i businessklass 70 000 poäng enkel väg.

Vänskapsföreningens öppettider

Samtidigt som vi går in i ett nytt årtusende passar vi på att förbättra servicen vad gäller våra öppettider. Vi kommer även i Göteborg ha öppet under lunchtid!

Öppettider i Göteborg:
Mån kl 09.00 - 18.00
Tis - fre. kl 09.00 - 17.00

Öppettider i Stockholm:
Mån - ons kl 09.00 - 17.00
Tors kl 09.00 - 18.00
Fredag kl 09.00 - 17.00

Dunk Island

Fram till maj månad 2000, kommer Dunk Island Resort att genomgå en "ansiktslyftning".

Det kommer inte att påverka dem som bor på lodgen i någon större utsträckning. Men som kompensation erbjuder Dunk Island Resort en middag till alla gäster som bor på resorten under ombyggnadstiden.

Vänskapsföreningen
tel. 031-774 0075 • tel. 08-442 98 85

Australiens östkust

- värd ett besök

Australiens östkust bjuder på fantastiska naturscenerier. Landskapet är omväxlande med regnskog, frodiga ananas- och bananplantager, vinodlingar, sockerplantager, berg, vulkaner och bush med höga ummiträd.

Komfort i långa banor

Ett alternativt sätt att uppleva östkusten är att ta tåget "The Queenslander".

Att åka tåg i Australien går inte att jämföra med en flygresa i Europa. Sträckan mellan Sydney och Perth är oftast längre än tågen är planerade därter. Här finns alla bekvämligheter man kan önska sig under en längre resa. Fyra restauranger och barer erbjuder såväl mat som dryck.

I första klass sover man i ett rum - antingen en stationär säng eller ett säte som kan göras om till säng. I kupén finns också tvättställ.

Resan startar i Cairns och avslutas i Brisbane dagen efter. Resan kan också göras i motsatt riktning.

Pris i första klass är AU\$ 439 per person och inkluderar måltider och sovavagn.

Tåget "The Sunlander" kör samma sträcka. Detta tåg är inte lika lyxigt men i gengäld billigare. Pris per person AU\$ 261.

Börja och avsluta resan med lite lyx

För att sätta guldkant på resan föreslår vi att ni bokar ett lite lyxigare boende vid såväl resans början som slut.

Ca 40 km norr om Cairns ligger lyxiga Thala Beach Resort. Här finner ni små bungalows direkt belägna på den vita sandstranden. Hytterna är byggda på pålar, för här härskar tidvattnet. Till varje bungalow hör en altan varifrån man varje morgon kan njuta av utsikten över havet.

Thala Beach Resort har just nu ett bra erbjudande till Vänskapsföreningens medlemmar: köp fyra nätter på antingen Thala Beach Resort eller på "systerresorten" Kewarra Beach Resort så får du en en-dagskryssning med Quicksilver för två personer alldeles gratis. Kryssningen

går till Great Barrier Reef med möjligheter till snorkling eller dykning. Du har också möjlighet att få en grundlig information om det marina livet. Med ombord finns nämligen en biolog.

I harmoni med naturen

Utanför kusten lite söder om Brisbane ligger ön Moreton Island och Couran Cove Resort. Resorten är bara ett år gammal. Vid byggandet tog man hänsyn till den intilliggande naturen. Här använder man enbart den energi som omgivningen kan erbjuda. Detta har gjort, att anläggningen vunnit många priser för hur den anpassats till naturen.

Ön och resorten har allt man kan önska för en perfekt semester. Här finns unika och vackra stränder, australisk bush och regnskog. Man behöver aldrig känna sig sysslolös. Här finns möjlighet till sportaktiviteter i mängd. För dem som bara vill ta det lugnt rekommenderar vi en tur till hälsocentret - med spa, massage eller en avslappnande örtkur.

Pris per person i delat dubbelrum från AU\$ 144.

:
avian Australian
aland Friendship Association
gatan 35-37
Stockholm

POSTTIDNING

den ved Broome, W.A. Arkivfoto.

Outback närmare

Australiens Outback har kommit ett steg närmare civilisationen. För första gången öppnas det gudsförgätna nordvästra Australien för internationella flyg. Den lilla hamnstaden Broome, känt för sitt pärlfiske, palmbeströdda stränder och kontinentala atmosfär, tar

nu emot flyg från Bali en gång i veckan med start den 29 mars år 2000. Det är australiska flygbolaget Ansett som trafikerar rutten. Den enda internationella flygplatsen i västra Australien fanns tidigare i Perth.

America's Cup

Världens äldsta idrottspokal, America's Cup, utkämpas mellan oktober 1999 och mars 2000. Inför tävlingen har en helt ny stadsdel America's Cup Village, byggts i Auckland. Där ska båtarna och deras besättningar inrymmas samt de 25000 människor som väntas besöka staddelen för att delta i fest- och karnevalsytan. America's Cup Village är den största byggsatsningen i Aucklands historia. Över 200 miljoner människor förväntas följa sändningarna från evenemanget.

Turist på villovägar

En amerikansk turist, Robert Bogucki, återfanns vid liv i The Great Sandy Desert bland sanddynor och tjocka törnsnår en månad efter det att han rapporterats saknad. "Jag ville bara spendera lite tid för mig själv och sluta fred med Gud", sa Bogucki till ett tv team, som hittade honom mager och utmattad i

midjehögt gräs i Edgar Range i Western Australia. Bogucki hade försökt vandra 500 miles tvärsöver Australien i en terräng som anses svår även för landets urinnevånare. På frågan om han funnit Gud på sin vandring svarade Bogucki, "oh yeah".

Digital animation af
America's Cup Village,
Auckland. Foto: NZTB

Världens bästa turistland

Nya Zeeland är världens bästa turistland! Det anser läsarna av den exklusiva brittiska resetidningen, Condé Nast Traveller. Länderna bedömdes efter klimat, natur, miljövänlighet, säkerhet, kulturutbud, aktivitetsutbud mat/restauranger, gästvänlighet och valuta för pengar. "Vi är mycket lyckliga över denna utmärkelse. Det visar att Nya Zeeland verkligen är bästa landet på jorden", säger

JESSING SHIPPING A/S

NORDBØVEJ 15 DK-2100 KØBENHAVN S

DOWN UNDER NEW